

N:o 6.

Af herr **Tham, Wilhelm**, ang. skrifvelse till konungen med begäran om åtgärders vidtagande för ökning af antalet medlemmar i kyrkomötet.

Vid flera af våra kyrkomöten hafva förslag blifvit väckta om ökandet af kyrkomötesmedlemmarnes antal. 1883 års kyrkomöte beslöt att hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla om åtgärders vidtagande för en sådan förändring i kongl. förordningen af den 16 november 1863 angående allmänt kyrkomöte, att

dels första punkten af 2 § erhöles följande lydelse: Svenska kyrkans — — — Stockholms stad; samt tretton andra likaledes med fullmakt å ordinarie embete eller tjänst försedde prestmän från de stift, som i förhållande till deras storlek af Konungen bestämmas, så ock fyrtiotre af lekmän valda ombud, två från Stockholm, två från Visby stift, fyra från Hernösand, tre från hvartera af de öfriga stiftens samt fem från det eller de valdistrikt, Konungen med afseende å för handen varande förhållanden bestämmer.

dels tredje stycket af 5 § affattades sålunda: Vid val af lekmännens ombud utgöra Stockholms stad och Visby stift hvardera två, Hernösands stift fyra, och de öfriga stiftens hvartera tre valdistrikt. De serskilda valdistrikten bestämmas till sitt omfång af Konungen.

Enligt detta förslag skulle medlemmarnes antal blifva 86, 43 presterliga ombud och 43 lekmanombud. Kyrkomötet fattade detta beslut på grund af hemställan af dåvarande kyrkolagsutskottet, som i sitt betänkande anför hufvudskälet för sitt förslag med följande ord: »af de skäl, som kunna anföras för en ökning af kyrkomötesmedlemmarnes antal, finner utskottet ett

vara af den betydelse, att det påkallar ändring af gällande bestämmelser. Enligt nu stadgad ordning tillkomma af de trettio platser, hvilka inom kyrkomötet intagas af presterliga ledamöter, allenast 13 det i församlingarne arbetande presterskapet. För utskottet vill det synas, som vore detta antal allt för ringa, så med hänsyn till ifrågavarande presterliga tjänstemäns stora antal och deras betydelse i den kyrkliga organisationen som i betraktande af den rika och mångsidiga erfarenhet, som genom dem kan tillföras kyrkomötet.»

Vid senast hållna kyrkomöte väcktes äfven motion om ökande af medlemmarnes antal. Motionen blef då af kyrkolagsutskottet afstyrkt, men tvenne af utskottets ledamöter herrar Johansson och Bagge föreslogo i en gemensam reservation, att kyrkomötet skulle fatta samma beslut i ämnet som 1883 års kyrkomöte, hvilket beslut jag här ofvan anför. Efter en liflig debatt biföll kyrkomötet utskottets förslag och förkastade reservationen med 29 röster mot 27, således med endast två rösters majoritet.

Kraftiga skäl anfördes dock under debatten för den föreslagna tillökningen af medlemmarnes antal. Så yttrade då varande professoren, nu varande biskopen Johansson att i förhållande till antalet ledamöter i det hela de sjelfskrifnas antal är opropotionerligt stort, att det i församlingarne arbetande presterskapet var för litet representeradt, att lekmanvalkretsarne äro för stora och att man till följd deraf hos lekmännen icke kan påräkna det intresse för valen af medlem af kyrkomötet som önskligt vore, och slutligen att kyrkomötets inflytande skulle blifva större, derest antalet ledamöter blefve förökadt.

Biskop von Scheele framhöll, hurusom det inom kyrkan förefunnos tvenne rigtningar, den ena för hvilken det samhällliga, det kyrkliga utgör hufvudsynpunkten, utan att man för den skull vill underkänna det personligas betydelse, och den andra som med styrka framhåller det personligas rätt och värde, utan att fördenskull vilja neka, att ock samhället, kyrkan, har sina kraf och att personlighetens rätt först i och genom deras tillgodoseende betryggas. Sedan yttrade biskopen: »liksom båda dessa rigtningar alltid skola vara för handen inom kyrkan, så vore det väl synnerligen godt, om de båda inom kyrkomötet komme till ett fulltonigt uttalande. — — — Är det väl händelsen, att en sådan representation redan nu finnes? Jag vågar svara, att den närvarande sammansättningen af kyrkomötet icke representerar dessa begge rigtningar på ett fullt jemnbördigt sätt, utan, såsom förut blifvit påvisadt, går denna sammansättning nu i den rigtningen, att de konservativt kyrkliga intressena äro på ett ganska öfvervägande sätt representerade.» De skäl för den föreslagna

förändringen i kyrkomötets sammansättning, som dessa båda talare anförde synas mig väga så tungt, att jag ej behöfver upprepa flera.

På grund af dessa skäl tager jag mig friheten att, upptagande herrar Johanssons och Baggés förslag vid senaste kyrkomöte, vördsamt hemställa:

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om åtgärders vidtagande för en sådan förändring i Kongl. förordningen af den 16 november 1863 angående allmänt kyrkomöte, att *dels* första punkten af 2 § erhöles följande lydelse: Svenska kyrkan — — — Stockholms stad; samt *tretton andra* *likaledes med fullmakt å ordinarie embete eller tjänst försedde prestmän från de stift, som i förhållande till deras storlek af Konungen bestämmas*; så ock *fyrtiotre* af lekmän valda ombud, *två* från Stockholm, *två* från Visby stift, *fyra* från Hernösands, *tre* från hvartdera af de öfriga stiftens samt fem från det eller de valdistrikt, Konungen med afseende å för handen varande förhållanden bestämmer;

dels tredje stycket af 5 § affattades sålunda: Vid val af lekmännens ombud utgöra Stockholms stad och Visby stift hvardera *två*, Hernösands stift *fyra*, och de öfriga stiftens hvartdera *tre* valdistrikt. De serskilda valdistrikten bestämmas till sitt omfång af Konungen.

Stockholm den 22 januari 1889.

Wilhelm Tham.
